

TOKYO'DAN İSTANBUL'A

Yazar

Doç. Dr. Nazife Burcu TAKIL

T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ISBN

Yazar

Doç. Dr. Nazife Burcu TAKIL

Editör

Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU

Akademik Danışmanlar

Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

Doç. Dr. Salim PİLAV

Sosyolog

Prof. Dr. Erdal AKSOY

Resimleyen

Abdullah Gökhan GÜLTEKİN

Koordinatör

Halil AŞICI

Sayfa Tasarımı

Gülşah EVREN

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

BÜYÜK BULUŞMA

Hiroşi ve Can altı yıl önce aileleriyle gittikleri bir Avrupa tatilinde tanıştılar. O kadar iyi anlaştılar ki, fırsat buldukça görüşmek için birbirlerine söz verdiler. Hiroşi Tokyo'da yaşıyor, Can ise İstanbul'da. Altı yıl boyunca birbirlerine e-posta yazdılar, sosyal medya hesaplarından birbirlerini takip ettiler. Ancak birbirlerini bir daha hiç görmediler. Ta ki bugüne kadar.

Japonya'da okullar tatil olunca Hiroşi Can'ı aradı ve:

-Can merhaba nasılsın?

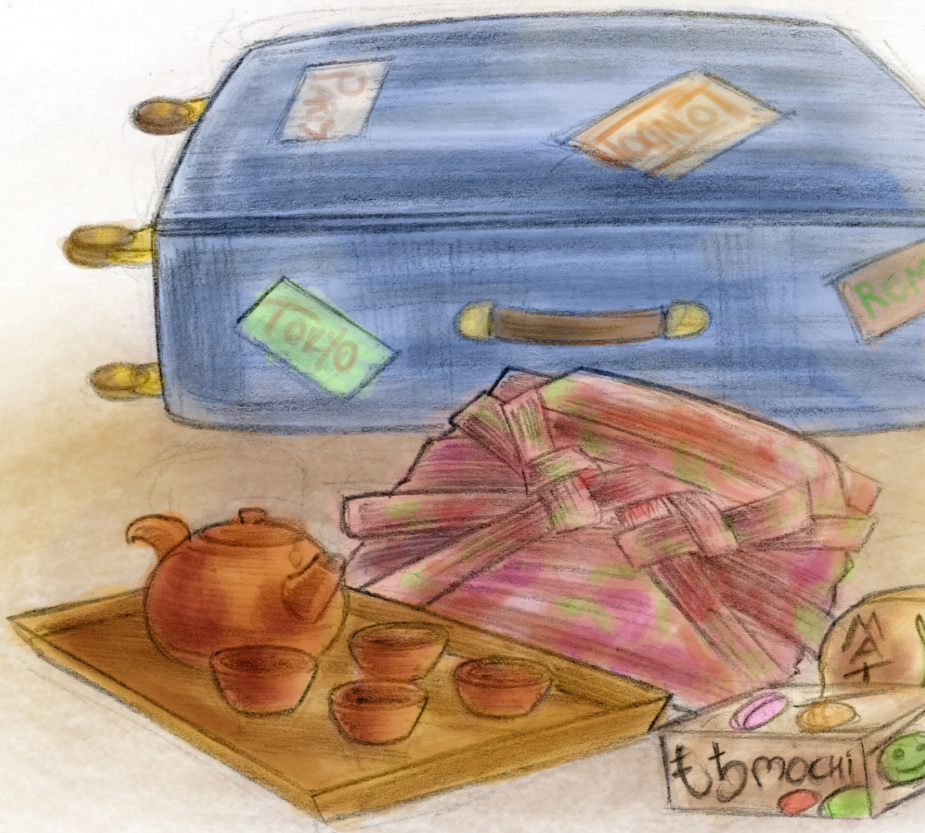
-İyiyim Hiroşi. Sen nasılsın?

-Harikayım. Okullar tatil oldu. Başarılı bir dönem geçirdim. Şimdi tatil planı yapıyorum. Annemlerden izin aldım. Müsaitseniz bir haftalığına seni görmeye gelmek istiyorum.

-Gerçekten mi? Bu harika olur. Seni dört gözle bekliyorum. Uçağının gününü ve saatini bana yaz lütfen.

-Biletimi alır almaz sana mesaj atacağım. Görüşmek üzere.

-Görüşürüz Hiroşi.

Hiroşi ertesi sabah Can'a mesaj attı:

"Türkiye saatine göre akşam saat sekizde yanındayım. Görüşürüz."

Can mesajı okuyunca sevinçten havalara uçtu. Haberi hemen anne ve babasıyla paylaştı. Hepsi de çok heyecanlıydı. Hiroşi Türk geleneklerini ve yemeklerini çok fazla bilmiyordu. Bu sebeple Can'ın annesi Zeliha Hanım en çok sevilen yemeklerden yapmaya çalıştı. Mantı açtı, içli köfte yaptı, tarhana çorbası pişirdi. Hiroşi için Can'ın odasında yatak hazırladı. Tertemiz, çiçekli çarşaflardan serdi.

Can da Hiroşi geldiğinde yapacaklarının bir listesini oluşturdu.

Listede neler yoktu ki..

- Hiroşi ile konsere gitmek.
- Bisiklet turuna katılmak.
- Hiroşi'ye para koleksiyonunu göstermek.
- Hiroşi ile kamp yapmak...

Liste uzayıp gidiyordu.

Akşam 8'de Can ve babası Hilmi Bey havaalanındaydı. Uçak çoktan inmişti ama gelen giden yoktu. Hilmi Bey birden heyecanla bağırdı:

-İşte işte! Hiroşi geliyor.

Karşıdan çekik gözlü, düz, kısa saçlı, orta boylu bir çocuk onlara doğru geliyordu.

Hilmi Bey Hiroşi'ye doğru yürüdü. Can bu sırada şaşkın şaşkın babasına bakıyordu. Hilmi Bey Hiroşi'ye yaklaştığında Hiroşi kafasını çevirip gitti. Hilmi Bey Hiroşi'nin arkasından bağırdı; ancak Hiroşi bir iki anlaşılmaz söz söyleyip yoluna devam etti.

Hilmi Bey'in kafası karışmıştı. Hiroşi niye böyle bir şey yapmıştı ki? Kafasını çevirip Can'a baktığında oğlunun çekik gözlü, kısa düz saçlı, uzun boylu bir çocukla konuştuğunu gördü. Hızla Can'ın yanına geldi. Can:

-Babacığım seni tanıştırayım, arkadaşım Hiroşi.

Hilmi Bey:

-Memnun oldum Hiroşi. Demek ki az önce Hiroşi diye peşinden koştuğum başka birisiydi, dedi gülerek.

Can:

-Sana seslendim ama duymadın baba.

Hiroşi:

-Bu başıma ilk kez gelmiyor, dedi gülerek.

Üçü de keyifle arabaya binip evin yolunu tuttular. Eve geldiklerinde Hilmi Bey, Hiroşi'nin valizini içeri taşıdı. Annesi Zeliha Hanım Hiroşi'ye:

-Hoş geldin, dedi.

Hilmi Bey de:

-Hoş geldin Hiroşi, deyjip ona sarılmak istedi.

Hiroşi ise başıyla hafifçe öne eğildi. Zeliha Hanım ve Hilmi Bey şaşkın şaşkın bakarken Can:

-Anneciğim Japonya'da bu şekilde selamlaşılır. Bizdeki gibi öpme, sarılma onlarda pek yaygın değil, dedi. Bunun üzerine herkes gülümseyerek başını hafifçe öne eğdi.

Hiroşi bu nazik davranış üzerine:

-Şimdiden kendimi evimde gibi hissediyorum, teşekkür ederim, dedi.

Hiroşi valizini açıp içinden hediyeler çıkarmaya başladı.

"Maça" çayı, kâse şeklinde kırmızı işlemeli bardaklar, üzerinde farklı desenlerin olduğu bir kimono ve yumuşak şekerlemeler.

Can ve ailesi hediyeler için Hiroşi'ye teşekkür ettiler.

Hiroşi:

-Japonya'ya gelen turistlerin en çok aldıkları şeylerden getirmek istedim size. Bizde çay kültürü çok önemlidir.

Can:

-Biz de çayı çok severiz. Ama bardaklarımız ve çayımızın türü sizinkinden çok farklı.

Zeliha Hanım:

-Yarın çay saatinde hangi kültüre uygun bardaklar çıkaracak acaba, dedi gülerek.

Herkes keyifle yemek masasına oturdu. Hiroşi yoldan gelmişti ve çok acıkmıştı. Türk yemekleri Hiroşi'ye ilk başta farklı gelse de tatlarını çok sevdi. Hilmi Bey:

-Baklavasız misafir ağırlamak olmaz diye masadaki tabaktan herkese baklava ikram etti.

Hiroşi:

-Baklavayı duymuştum ama daha önce hiç yememişim. Çok güzelmiş, teşekkür ederim, dedi.

Yemekten sonra Hiroşi ve Can erkenden yatıp uyudular.

Sabah olduğunda Can'ın morali oldukça bozulmuştu. Hava kapalıydı, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu.

-Hiroşi, bugün için açık havada konser bileti almıştım. Şu havaya bak! Çok üzgünüm.

Hiroşi pencereden dışarı bakarken odaya Hilmi Bey girdi:

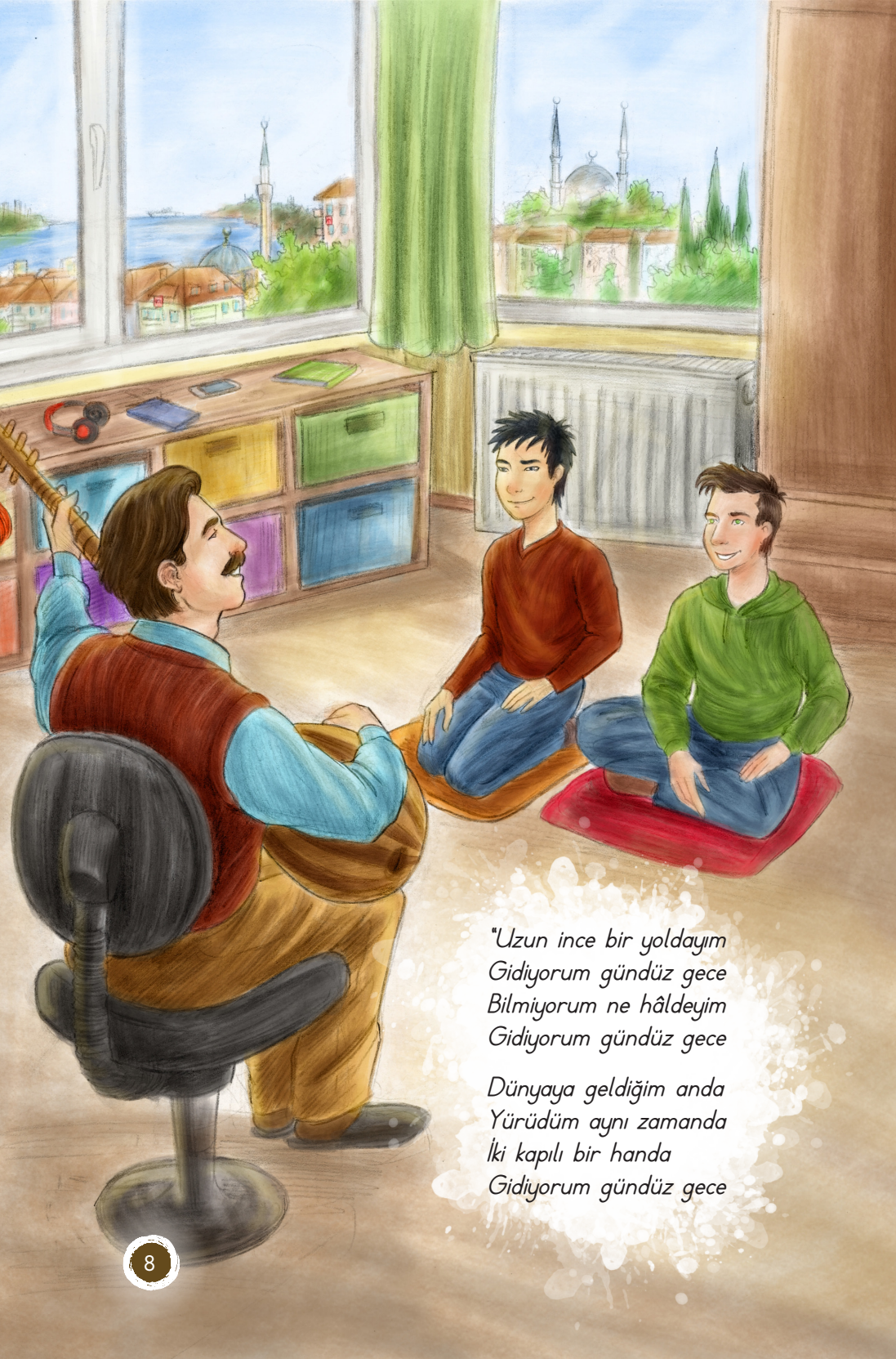
-Ben sizin için kapalı alanda konser bileti almıştım, dedi.

Hiroşi ve Can merakla başlarını çevirdiler.

Hilmi Bey eline bağlamasını aldı ve:

-Hem de biletleriniz en önden, dedi haliya iki minder koyarak.

Ardından çocukların karşısındaki sandalyeye oturdu ve bağlamasının tellerine vurmaya başladı. "Hiroşi bu türkü senin için. Bizim için türküler çok önemlidir, çok anlamlıdır. Konserimiz Hilmi ve bağlamasıyla başlıyor efendim." dedi gülerek ve hem çaldı hem de söyledi.

"Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne hâldeyim
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece

Uykuda dahi yürüyorum
Kalkmaya sebep arıyorum
Gidenleri hep görüyorum
Gidiyorum gündüz gece

Kırk dokuz yıl bu yollarda
Ovada dağda çöllerde
Düşmüşüm gurbet ellerde
Gidiyorum gündüz gece

Düşünülürse derince
Irak görünür görünce
Yol bir dakika miktarınca
Gidiyorum gündüz gece

Şaşar Veysel işbu hâle
Gâh ağlaya gâhi güle
Yetişmek için menzile
Gidiyorum gündüz gece”

Türkü bitince Hiroşi alkışladı.

-Türkünün sonunda “Şaşar Veysel” dediniz. O ne demek, diye sordu.

Hilmi Bey:

-Türkü sözlerinin yazarı ve bestekârı Âşık Veysel Şatıroğlu. Türk halk kültüründe bir gelenektir. Şair son dizelerde adını kullanır.

Hiroşi:

-Çok güzelmiş, konser için de teşekkür ederim ayrıca, dedi tebessüm ederek.

Hilmi Bey bağlamasını kenara koydu. Pencereye bakarak:

-Yağmur dindi gibi. Dilerseniz dışarı çıkabilirsiniz. Hiroşi'ye İstanbul'u gezdirmeden Japonya'ya geri gönderemeyiz değil mi?

Çocuklar “Yaşasın!” diye sevinçle havaya zıpladılar ve dışarı çıkmak için çabucak hazırlandılar. İstanbul'da keşfedilecek pek çok şey vardı.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları okuduğunuz hikâyeye göre cevaplayınız.

1. Çok sevdiğiniz bir arkadaşınızla ilk karşılaştığınız anı anlatır mısınız?

.....

.....

.....

2. Uzaktaki bir arkadaşınızı ziyaret ettiğinizde ne tür hediyeler götürürsünüz?

.....

.....

.....

3. Evinize misafir geldiğinizde anneniz hangi yemekleri yapar?

.....

.....

.....

4. Siz de ziyaret ettiğiniz arkadaşınızla geçirdiğiniz zamanı anlatır mısınız?

.....

.....

.....

B) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Turist:

.....

Konser:

.....

Türkü:

.....

Kâse:

.....

Bağlama:

.....

Bölüm Sonu Etkinlik

C) Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki cümleler doğruysa (D) yanlışsa (Y) yazan kutuya (X) işareti koyunuz.

	D	Y
Hiroşi ve Can 4 yıl önce Asya'da bir tatilde tanıştılar.		X
Can'ın babası Hilmi Bey, Hiroşi'ye Âşık Veysel'in türküsünü söyledi.		
Can, Hiroşi'yle ertesi gün için açık hava konseri bileti almıştı.		
Japonya'dan gelen turistler hediye olarak en çok çayı tercih etmektedir.		
Can ve Hiroşi ikinci gün İstanbul'u keşfetmeye başladılar.		

D) Okuduğunuz hikâyenin sizi en çok etkileyen bölümü hangisidir? Neden?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kuzey ve güneyden gelen
rüzgârların keřiřtiđi bir nokta...

ADIM ADIM İSTANBUL

Hiroşi ve Can birlikte İstanbul'u gezecekleri için çok heyecanlıydı. İki arkadaş çantalarını ve fotoğraf makinelerini yanlarına alıp sevinçle yola koyuldular. Sultanahmet'ten Topkapı Sarayına doğru yürürken Hiroşi meraklı gözlerle:

-Sağ taraftaki pembe yapı nedir?, diye sordu.

Can:

-Orası Hürrem Sultan Hamamı. Türk kültüründe hamamın çok önemli bir yeri vardır. Türk hamamları diye internete yazınca pek çok tarihî ve kültürel bilgiye ulaşabiliriz, dedi.

Topkapı Sarayı'nın bahçesine girdiklerinde Hiroşi çantasından fotoğraf makinesini çıkardı.

-Can burada bol bol fotoğraf çekmeliyiz. Harika yerler..

Can:

-Hiroşi gel. Bu güzel yapıların önünde senin fotoğrafını çekeyim. Sarayın bahçesindeki bu müstakil binaların her biri farklı bir görev için kullanılmış, biliyor musun? Mesela tam arkamızdaki toplantı için kullanılmış, az ilerideki bina da misafirler için. Buradaki de kütüphane olarak yapılmış.

Hiroşi birden sevinçle:

-Ooo şu manzaraya bak.

Can gülerek:

-Biz ona Boęaz manzarası deriz. Sırf Boęaz'da fotoğraf çekmek için buraya gelenler olur, dedi.

Ardından Can ve Hiroşı İstanbul Boğazını arkalarına alarak poz verdiler.

Can fotoğraf makinesini koluyla uzatıp çevirdi ve arkadaşıyla kendinin fotoğrafını çekti.

Topkapı Sarayı'ndan çıkarken harem tarafını gösterdi Can.

-Bak Hiroşı, burası harem. Yani padişahın ve ailesinin yaşadığı özel bir yer.

Hiroşi, Gülhané'ye inerken avlunun içindeki üç büyük binaya hayretle baktı ve:

-Bu binalar neden diğerlerinden çok farklı?

Can:

- Müzeciliğin kurucusu Osman Hamdi Bey'i duydun mu?

Hiroşi resim ve müziğe oldukça meraklıydı. Osman Hamdi Bey'in ünlü tablosu "Kaplumbağa Terbiyecisi"ni duymuştu ama Osman Hamdi Bey'in müzeciliğin kurucusu olduğunu ilk kez öğreniyordu.

Can sözlerine devam etti:

-Osman Hamdi Bey, Güzel Sanatlar Okulunu kurdu ve arkeolojik kazılarda bulduklarını burada sergiledi. Bu binalar da son dönemde yapıldığı için mimari ve görünüm olarak diğerlerinden çok farklı. Hatta "Şu gördüğün bina, dünyada müze binası olarak inşa edilen birkaç binadan biridir." dedi.

Hiroşi hayran hayran etrafa bakarken ayağı bir ağaç köküne takıldı, neredeyse yere düşecekti.

Can gülerek:

-Sana söylemeyi unuttum. Bizim mimarimizin temeli doğadır. Bir söylentiye göre, Mimar Sinan bina yapmak için hiç ağaç kestirmezmiş.

-Mimar Sinan da kim? diye sordu Hiroşi merakla.

Can:

-Çok ünlü bir mimardır. Hatta dünyanın en büyük mimarıdır diyebilirim. Tam bir asır, yani 100 yıl yaşamış.

Can ve Hiroşi yürüyerek Eminönü'ne geldiler. Hiroşi İstanbul'un güzelliğinden gözlerini alamıyordu. Arka taraftaki en yüksek tepede beyaz bir cami görünüyordu. Hiroşi:

-Bu da tarihî bir cami değil mi?

Can gülümseyerek:

-Kesinlikle öyle. Türkiye'nin en görkemli ikinci camisidir.

-Adı nedir?

-Süleymaniye.

-Peki neden en görkemli ikinci camisi dedin? Birincisi hangisi?

Can:

-Birincisi de Selimiye Camisi, ama o İstanbul'da değil, Edirne'de. Tahmin et bakalım bu camilerin mimarı kim?

Hiroşi:

-Tahmin ediyorum: Mimar Sinan?

Can:

-Doğru bildin, dedi gülerek.

Hiroşi:

-Peki Mimar Sinan'ın başka eserleri var mı burada görebileceğimiz?

Can biraz düşündü. Sonra:

-Vapur zamanı Hiroşi. Bu sorunun cevabı için birlikte vapura binmeliyiz, dedi.

İki arkadaş kalkmak üzere olan vapura doğru neşeye koşular. Vapurda çay ve simit satılıyordu. Hiroşin'in simide meraklı gözlerle baktığını fark eden Can:

-Biz de simit alalım. Türkiye'nin her şehrinde simitçiler vardır. Günün her saati yiyebiliriz. Özellikle sabahları peynirle yemek güzel oluyor, dedi gülerек.

Can bu açıklamaları yaparken cebinden bozuk paraları çıkardı. Kendisi ve arkadaşı için birer tane simit aldı. İki arkadaş keyifle denize bakıp simitlerini yerken "Caaaaak caaaaak!" diye sesler duyulmaya başladı. On - on beş tane martı denizin ortasında çığlıklar atıp kanat çırparak Hiroşi'ye doğru uçuyorlardı. Hiroşi endişeyle:

-Saldıracaklar diye bağırdı.

Birden, iki martı hızla yaklaşp Hiroşî'nin elindeki simidi alıp kaçtı.

Hiroşî:

-Hırsız martılar, simidimi geri verin, diye bağıyor bir yandan da gülmekten karnını tutuyordu.

Can, simidini ortadan ikiye bölüp yarısını Hiroşî'ye verirken:

-Aman bu kez martılara kaptırma, dedi gülerek.

Hiroşî simidi hızla yiyip bitirirken:

-Martılar bana bakıyor hâlâ Can. Beni gözlerine kestirdiler, umam Japonya'ya kadar takip etmezler, dedi kahkaha atarak.

Can ve Hiroşî vapur iskeleye yanaşınca indiler. Üsküdar'a gelmişlerdi.

Can:

-Mihrimah Sultan Camisi de işte hemen şurada, dedi parmağıyla az ilerdeki muhteşem yapıyı göstererek.

Hiroşî:

-Mimar Sinan yapmış değil mi?

-Evet, ama bilmen gereken önemli bir şey var. Mihrimah Sultan Camisi İstanbul'da iki yerde var. Biri burada, Üsküdar'da. Diğeri ise Edirnekapı'da.

Her yıl 21 Mart'ta güneş buradaki caminin iki minaresinin arasından doğar ve sonra da Edirnekapı'daki Mihrimah Sultan Camisi'nden batır. Dahası da var. "Mihrimah" Farsçada "Güneş ve Ay" anlamına geliyor.

Hiroşi:

-Çok etkileyiciymiş gerçekten, dedi.

İki arkadaş deniz kenarında yürürken az ötede minicik bir cami daha gördü Hiroşi:

-Aa ne kadar minik bir cami. Bu Mimar Sinan'ın eserlerine benzemiyor, dedi.

Can tebessümle:

-Yanıyorsun. Bu Kuşkonmaz Camisi. Mimar Sinan'ın eseridir ve çok etkileyici bir özelliği vardır.

Hiroşi merakla sordu:

-Nedir? Kuş mu konmuyor yoksa, dedi gülerek.

Can:

-Doğru tahmin ettin. Gerçekten de kuş konmaz bu camiye. Dur, en iyisi baştan anlatayım.

Aslında bu caminin adı Şemsi Paşa. Gerçekten de tarihte öyle bir şahsiyet yaşamış. Kendisi cami yaptırmak istemiş ve dönemin en iyi mimarına, Mimar Sinan'a başvurmuş. İstekleri ise oldukça ilginçmiş. Şemsi Paşa, Mimar Sinan'a "Öyle bir cami inşa et ki üzerine hiç kuş konmasın." demiş. Mimar Sinan da yine dehasını ortaya koyan bu caminin

çalışmasına başlamış. Bir caminin üzerine kuş konmaması için gerekli şeyleri hesaplamış. Kuzey ve güneyden gelen rüzgârların kesiştiği bir nokta bulmuş. Bu nokta Üsküdar'daymış. Caminin Üsküdar'da yapılması gerektiğini söylemiş Mimar Sinan. Ardından sadece rüzgârı değil dalgaları da hesaplamaya başlamış. Kuzey ve güneyden gelen rüzgârların

kesiştiği, dalgaların kıyıyı dövdüğü bir noktada çıkan titreşim seslerinden kuşların rahatsız olduğunu anlayan Mimar Sinan, caminin inşa edileceği yeri kesin olarak tespit etmiş ve caminin yapımına başlanmış. Böylece caminin adı da Kuşkonmaz Camii olarak kalmış.

Hiroşi kulak kesilmiş; Can'ın anlattıklarını dinlerken âdeta büyülenmişti.

-Mimar Sinan gerçekten büyük bir dehaymış, dedi.

Can:

-Ben de öyle düşünüyorum, bugünlük bu kadar İstanbul gezisi yeter bence. İkimiz de yorulduk. Eve dönelim yavaş yavaş. Ama önce şurada bir balık-ekmek yiyelim, dedi.

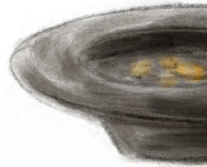
İki arkadaş balık-ekmek yemek için ilerlerken kaldırımında ilginç bir müzik aleti çalan gence bozuk para verdi Can.

Hiroşi ilk kez öyle bir müzik aleti görüyordu. Merakla sordu:

-Can bu müzik aletinin adı nedir?

Can:

-Onun adı "kanun". Türk sanat müziğinde oldukça yaygın kullanılan bir çalgı aletidir, dedi.

Hiroşi İstanbul'u çok sevmiştii. İki arkadaş denize bakarken balık-ekmeklerini de yemeye başladılar. Mavi dalgalar, kanun sesi, batan güneş... Her şey muhteşemdi. Ta ki o ses duyulana kadar:

"Caaaaaak! Caaaaaak!"

İki arkadaş aynı anda kahkaha attılar.

Can:

-Aman Hiroşi, bu defa da balık ekmeğini kaptırma martılara, dedi.

Hiroşi:

-Yok yok Japonya'ya kadar gelecek bu martılar benimle...

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları okuduğunuz hikâyeye göre cevaplayınız.

1. Resim yapmayı sever misiniz? Hangi tür resimler ilginizi çeker?

.....

.....

.....

2. Dünyaca ünlü mimarların üç tanesinin isimlerini yazabilir misiniz?

.....

.....

.....

3. Siz de bulunduğunuz şehirdeki mimari eserleri yazar mısınız?

.....

.....

.....

4. Okuduğunuz hikâyenin sizi en çok etkileyen bölümü hangisidir? Neden?

.....

.....

.....

B) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Tablo:

Avlu:

Titreşim:

Deha:

Muhteşem:

Bölüm Sonu Etkinlik

C) Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki cümleler doğruysa (D) yanlışsa (Y) yazan kutuya (X) işareti koyunuz.

	D	Y
Hiroşi ve Can vapurda balık-ekmek yediler.	X	
İstanbul'daki Kuşkonmaz Camisini Mimar Sinan yapmıştır.		
Can, Hiroşi'yle ertesi gün Rumeli Hisarını gezmeye gittiler.		
Türk müziğinde yaygın kullanılan çalgı aletinden biri de kanundur.		
Osman Hamdi Bey'in ünlü tablosunun adı "Salyangoz Terbiyecisi"dir.		
İki arkadaş vapurla Üsküdar'a geldiler.		

D) Siz de dünyaca ünlü ressamlardan üç tanesini adını yazar mısınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

"Bam bam" diye çalan davul sesi?

RAMAZAN BAYRAMI

Hiroşi ve Can eve geldiklerinde sofraya kurulmuştu. Zeliha Hanım ve Hilmi Bey masada oturmuş çocukları bekliyorlardı.

Zeliha Hanım kapıdan içeri giren çocuklara:

-Hoş geldiniz. Karnınız acıkmıştır, ellerinizi yıkadıktan sonra hemen sofraya oturun, yemeklerinizi yiyin yavrularım.

Hiroşi:

-Teşekkür ederiz Zeliha teyze. Can bana çay, simit ve balık-ekmek aldı. Birlikte yedik. Martılar da yedi hatta, dedi gülerek.

Zeliha Hanım:

-Öyleyse tatlı ikram edeyim size. Şekerpare yapmıştım. Geleneksel bir Türk tatlısıdır. Umarım seversin Hiroşi, dedi tabaklara tatlı koyarken.

Can ve Hiroşi masada tatlı yerken bir şey Hiroşi'nin dikkatini çekti. Masada hemen hemen her şey vardı ve oldukça da lezzetli görünüyordular. Ancak kimse yemiyordu.

Hiroşi:

-Neden yemiyorsunuz, diye sordu merakla.

Hilmi Bey:

-Hiroşi Ramazan ayındayız. Bu ayda Müslümanlar oruç tutuyor. Hatta bugün son günü. Yarın Ramazan Bayramı'nı kutlayacağız, dedi.

Hiroşi:

-Evet evet, orucu duymuştum. Tüm gün yemek yemiyor, su bile içmiyorsunuz değil mi? Gerçi tam olarak nasıl olduğunu bilmiyordum, dedi.

Hilmi Bey:

-Tüm gün değil. Belli saatleri var tabii. Az sonra ezan okunacak. Hatta tam bir dakika kalmış. Ezan okununca biz de orucumuzu açıp dua edeceğiz.

Hiroşi:

-Neden Ramazan ayında oruç tutuyorsunuz peki?

Hilmi Bey:

-Oruç, İslam dininin beş şartından biridir. Müslümanların kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim bu ayda indirilmeye başlanmıştır. İslam dininde kutsal sayılan üç ay vardır. Ramazan ayı, bu üç ayın sonuncusudur. Bizler de bu ayda oruç tutuyoruz. Zengin de fakir de bu ayda eşit olur. Herkes iftar vakti, yani akşam ezanın okunacağı ve yemek yiyebileceğimiz vakti sabırla bekler. Bizde bir atasözü vardır "Tok, açın hâlden

anlamaz." diye. Ancak Ramazan ayında oruç tutan herkes, açın hâlin-den anlar. Yokluğun nasıl bir duygu olduğunu bilir. O yüzden, bu ay bitmeden fakir ve muhtaç kişilere yardım edilir.

Can:

-Fitre vermek diyoruz buna, değil mi baba?

-Evet yavrum. Yani Ramazan ayı hem maddi hem de manevi anlamda kendimizi terbiye ettiğimiz bir aydır.

Zeliha Hanım:

-Ramazan ayı olduğunu etrafına bakarak anlayabilirsin Hiroşi. Mesela masadaki Ramazan pidesi sadece bu ayda çıkar. Diğer aylarda daha çok ekmek satar fırınlar. Camilerde kandiller yakılır, iftar davetleri verilir, ihtiyaç sahipleri için yardımlaşmalar artar.

Hiroşi:

Peki dün gece sabaha karşı "bam bam" diye çalan davul sesi? O da mı Ramazan geleneği?

Can gülerek:

-Evet evet. Sahura kalkmamız için davulcular sokak sokak gezer, oruç tutacaklara haber verir. Onları uyandırır. Sabah ezanı okunmadan yemek yesinler, geç kalmaları diye. Çok eski bir gelenektir.

Hiroşi:

-Ne kadar etkileyici. Ne kadar güzelmiş, dedi.

Tam bu sırada ezan okundu.

Hilmi Bey ve Zeliha Hanım dua edip su içerek oruçlarını açtılar. Lezzetli yemeklerden yemeye başladılar.

Can:

-Bu durumda yarın bayram. Baba, Hiroşi'ye bayramlardaki harçlık verme geleneğimizi de anlatalım bence.

Hilmi Bey gülerek:

-Sabah olsun da düşünürüz, dedi.

Hiroşi:

-Harçlık geleneği mi? O nedir?

Can:

-Muhteşem bir şeydir. Bayram günü sabah erkenden uyanırsınız. Güzel ve temiz kıyafetlerimizi giyer, bayramlaşırsınız. Küçükler, büyüklerin ellerini öper, "Bayramınız kutlu olsun." der. Büyükler de harçlık, yani para verir, bayramını kutlayan çocuklara.

Hiroşi:

-Ooo harika bir haber bu. Yarın sabah erkenden uyanırım. Gördüğüm herkesin bayramını kutlarım, dedi kıkılda.

Can:

-Hiroşi seninle çok iyi bir ekip olduk, dedi arkadaşına sarılarak.

Yemekten sonra herkes salona geçti. Hilmi Bey eski bayram geleneklerini anlatıyordu. Henüz altı yaşındayken arkadaşlarıyla birlikte köydeki kapıları tek tek çalıp mani söylediklerini, şeker topladıklarını... Dedesinin mendil içine lokum ve harçlık koyup torunlarına nasıl dağıttığını.. Bayram temizliği için anneannesine nasıl yardım ettiklerini..

Bunları dinlerken Hiroşi:

-Aslında bayram kutlamalarımız birbirine oldukça benziyor. Bizde de bayramlardan önce evler iyice temizlenir, bayram için farklı güzel yemekler yapılır, dualar edilir, şarkılar söylenir, şiirler okunur, danslar edilir.

Can:

-Peki harçlık var mı, diye sorunca herkes gülmeye başladı.

Can bir yandan gülüyor bir yandan da "Çünkü harçlık benim için önemli..." diyordu.

Çok keyifli bir gece geçirmişti herkes. Ertesi günkü bayramı, Hiroşi de dört gözle bekliyordu.

Hiroşi, sabah gözlerini açar açmaz:

-Bayramın kutlu olsun Can, dedi.

Can:

-Günaydın Hiroşi. Önce güzelce giyinelim. Saçımızı tarayalım. Bayramlaşmak için üzerimizde temiz, güzel görünen kıyafetlerimiz olmalı.

Hiroşi:

-Ben saçımı tarasam da aynı yere bakıyor, taramasam da, dedi gülerek.

Can da gülmeye başladı.

-Keşke hiç gitmesen hep burada kalabilsen Hiroşi. Seninle çok iyi vakit geçiriyoruz.

Hiroşi:

-Keşke ama gitmem lazım. Bir dahaki sefere sen Tokyó'ya gelirsin, olmaz mı?

Can gözlerini kocaman açarak:

-Hem de harika olur, dedi.

Bu sırada içeriden Zeliha Hanım'ın sesi duyuldu:

-Çocuklar uyandınız mı?

Can:

-Uyandık anneciğim geliyoruz, diye seslendi.

Çocuklar mutfağa geçerken Hilmi Bey de kapıdan içeri girdi.

Hiroşi:

-Hilmi amca sabah sabah nereye gittiniz?

-Bayram namazından geliyorum Hiroşi. Bugün bayram biliyorsun.

Hiroşi:

-Bilmez miyim Hilmi amca! Harçlık geleneğinize şahit olacağım için çok heyecanlıyım, dedi gülerek.

Ardından önce Can sonra da Hiroşi büyüklerin ellerini öpüp bayramlarını kutladılar. Hilmi Bey ve Zeliha Hanım önceden bayram mendilleri hazırlamışlardı. Çocuklara sırayla verdiler.

Mendilleri sabırsızlıkla açan Hiroşi :

-Lokum da varmış mendilde para da! Bu harika bir gelenek. Ben bundan sonra bayram vakitlerinde Türkiye'ye gelmeye çalışayım en iyisi, dedi kakhahayla.

Zeliha Hanım:

-Başımızın üstünde yerin var Hiroşi, dedi.

Ardından hep birlikte keyifli bir bayram kahvaltısı yaptılar. Zeliha Hanım bayram sabahı için kıymalı ve ıspanaklı gözleme yapmıştı. Hiroşi gözlemelere bayıldı. Kahvaltıdan sonra Hiroşi salondaki cam kâseyi fark etti. İçinde çeşit çeşit şekerler, lokumlar, çikolatalar vardı. Yanında da bir şişe sarı su duruyordu. Odaya giren Can:

-Misafirler gelmeye başlar az sonra. Amcamlar, halamlar gelir. Babam en büyük kardeş olduğundan, küçük kardeşler onun bayramını kutlamaya gelir. An-nem de misafirlere tatlı tabakları hazırlar. Benim görevim de işte bu Hiroşi, dedi şekerleme dolu kâseyi göstererek.

Hiroşi:

-Nasil yani? Senin görevin bu şekerleme kâsesini yiyip bitirmek mi?

Can gülerek:

-Keşkeeee... Ama maalesef değil. Bu kâsenin sorumlusu benim. Misafirler gelince onlara hemen şekerleme ikram ederiz, kolonya dökeriz, dedi.

Hiroşi:

-Ben de bu sarı suyun ne olduğunu merak ediyordum.

-Can:

-Limon kolonyası. Türkiye’de hemen hemen her evde bulunur. Misafirler gelince onların ellerine dökeriz. Hem misafirperverlik hem de hijyen sembolü gibi düşünebilirsiniz.

Hiroşi:

-Japonya’ya giderken hediyelik olarak ben de bir şişe kolonya alsam iyi olacak, dedi.

Can:

-Harika bir fikir, Hiroşi.

Tam o sırada zil çaldı. Gelenler Can’ın halası ve çocuklarıydı. Misafirlere Can şeker ikram ediyor, Hiroşi kolonya döküyordu. Kapı zili gün boyu peşe çaldı. Can’ın amcası, halası, uzaktan akrabaları... Herkes geldi. Can ve Hiroşi sabahtan akşama kadar misafir ağırladılar, şeker tuttular, kolonya döktüler. Her misafirle birlikte çikolatalardan ve şekerparelerden yemeyi de ihmal etmediler.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları okuduğunuz hikâyeye göre cevaplayınız.

1. Ramazan ayında ailenizde ve çevrenizde ne tür etkinlikler yapılmaktadır?

.....
.....

2. Siz de en sevdiğiniz tatlıların adını yazar mısınız?

.....
.....

3. Ramazan ayının Müslümanlar için önemi nelerdir?

.....
.....

4. Ramazan Bayramı sizin için ne ifade etmektedir?

.....
.....

5. Ramazan Bayramı sabahında ailenizde ve çevrenizde ne tür hazırlıklar yapılır?

.....
.....

B) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Harçlık:

.....
.....

Mendil:

.....
.....

Bayram:

.....
.....

Lokum:

.....
.....

Misafir:

.....
.....

Bölüm Sonu Etkinlik

C) Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki cümleler doğruysa (D) yanlışsa (Y) yazan kutuya (X) işareti koyunuz.

	D	Y
Zeliha Hanım Hiroşiye akşam yemeğinde baklava ikram etti.		X
Bayram sabahı büyükler çocuklara harçlık verirler.		
Zeliha Hanım bayram sabahı için peynirli ve patatesli gözleme yapmıştı.		
Bayram sabahı ilk önce Can'ın amcası ve halası geldi.		
Japonya'daki bayram kutlamaları Türkiye'dekilere benzememektedir.		
Ramazan ayında camilerde kandiller yanar.		

D) "Tok, açın hâlinen anlamaz." atasözü sizin için ne ifade etmektedir?
Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Paranın arka yüzündeki kişi kim?

PARA KOLEKSİYONU

Can, Hiroşi gelmeden önce onunla birlikte yapacaklarının bir listesini yapmıştı. Liste kaç gündür masanın üzerinde duruyordu. Can bu sabah listeyi fark ettiğinde "Aaaa az kalsın unuttuyordum!" diye yerinden zıpladı.

Hiroşi:

-Neyi unuttuyordun Can?

Can, metal bir kutuyu dolaptan çıkarmaya çalışırken:

-Para koleksiyonumu sana göstermeyi.

Hiroşi:

-Para koleksiyonun mu var? Bakmak için sabırsızlanıyorum!

Can, kutuyu dikkatlice masanın üzerine koydu ve kutunun kapağını açtı. Hiroşi, gözlerini dikmiş kutudan görünen parlak paralara bakıyordu.

Can, teker teker önce madenî sonra da kâğıt paraları dikkatlice dizmeye başladı.

Hiroşi eline aldığı madenî paraları incelerken:

-Madenî paraların hepsinin arkasında aynı kişinin resmi var: Atatürk. Değil mi?

Can:

-Tabii. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olduğu için Türk paralarının arkasında da onun resmi var.

Hiroşi:

-Atatürk ile ilgili bir kitap okumuştum. Hatta onun bir sözü var. "Yurtta barış, dünyada barış." Çok sevdiğim bir söz. Bütün dünyada barış olmasını isteyen bir liderinizin olması çok güzel.

Can:

-Teşekkür ederim Hiroşi. Ben de senin gibi düşünüyorum.

Hiroşi eline kâğıt bir para aldı ve:

-Bu paradan bende de var. Ne de olsa bayram harçlıklarımı biriktirdim, ben de mi koleksiyon yapsam, diye güldü.

Can:

-Kesinlikle yapmalısın. Koleksiyon yapmak çok keyifli oluyor. Arkadaşım Burcu'nun da kurutulmuş çiçek koleksiyonu var. O da çok güzel, dedi.

Hiroşi:

-Japonya'ya gider gitmez ben de koleksiyon yapmaya başlayacağım. Bu on liranın ön yüzündeki Atatürk. Onu tanıyorum artık. Ama paranın arka yüzündeki kişi kim?

Can:

-O, Cahit Arf. Çok önemli bir bilim insanı. O da Atatürk gibi Selanikte doğmuş. Matematik konusundaki çalışmalarını dünyaca bilir. Hiroşi:

-Matematik, en sevdiğim derstir. Ama Cahit Arf'in adını duymamıştım, dedi.

Can:

-Ben de para koleksiyonum sayesinde öğrendim aslında. Paralarda kimlerin resmi olduğu, resimlerdeki kişilerin hayatları hep dikkatimi çekmiştir.

Hiroşi:

-Peki bu kim, diye sordu beş liranın arkasındaki resmi göstererek.

Can:

-O Aydın Sayılı. Ordinaryüs Profesör ünvanlı ender kişilerden. Ünlü bir tarihçidir.

Dünyada bilim tarihi alanında doktorasını yapan ilk bilim insanıdır. Matematik, fizik, felsefe gibi değişik bilim dallarını ilgilendiren çalışmalar yapmış. Bu çalışmalar kapsamında eş anlamlı, yakın anlamlı Türkçe kelimeler üretmiştir.

Hiroşi eline aldığı yirmi lirayı göstererek:

-Peki bu?

Can:

-Mimar Kemaleddin.

Hiroşi:

-Adından da tahmin edebileceğim üzere mimar kendisi, değil mi?

Can, gülererek:

-Evet mimar. Ama öncesinde mühendislik eğitimi de almış. Hatta babamın mezun olduğu üniversitedeki ilk binayı o yapmış. Babam hep gururla bahseder. Gazi Üniversitesini duymuşsundur belki. Türkiye'nin başkenti Ankara'da. Gazi Üniversitesinde şu anki rektörlük binasını Mimar Kemaleddin yapmış. Paranın üzerindeki resimde görünen de bu bina işte.

Hiroşi:

-Ankara'ya gidersem mutlaka ziyaret edeceğim o binayı, dedi.

Can:

-Birlikte gideriz umarım, ben de görmedim henüz, diye ekledi.

Can eline aldığı sarı renkli elli lirayı göstererek:

-Bu paranın ön yüzündeki de Fatma Aliye Topuz.

Hiroşi:

-Türk parasında bir kadının resminin de olması çok güzel. Kadınlara değer veren bir toplumsunuz demektir.

Can gülümseyerek:

-Fatma Aliye Topuz, Türk edebiyatının ilk kadın romancısıdır.

Hiroşi bir eline yüz lira öbür eline de iki yüz lira aldı. Paralara bakarak:

-Şu ana kadar bana anlattığın paraların arka yüzündeki kişiler ya bilim insanı ya da sanatçı. Bilim ve sanat sizin için ne kadar da önemli. Şimdi bu paralardaki resimleri de ben tahmin edeyim?

Can:

-Et bakalım, dedi gülerek.

Hiroşi masmavi yüz liranın arka yüzüne uzun uzun baktı ve:

-Bu resimdeki bilim insanı mı?

Can:

-Sanatçı aslında. Yüz liranın arka yüzündeki kişi ünlü bir şair, bestekâr ve aynı zamanda hattat.

Hiroşi:

-Hattat mı?

Can:

-Evet, bir tür güzel yazı yazma sanatı diyebilirim.

Hiroşi:

-Peki yüz liranın üzerindeki sanatçının adı nedir?

Can:

- Buhûrîzâde Mustafa İtrî. Klasik Türk Müziğinin de kurucusudur. Hani martı saldırısından sonra yolda biri kanun çalıyordu ya. İşte o melodiler Klasik Türk Müziği'ndendi.

Hiroşi iki yüz liraya bakarak:

-Bu parada resmi olan kişi de sanatçı öyleyse, dedi.

Can:

-Hem de büyük bir sanatçdır. O, Yunus Emre. Anadolu'da sayısız Türkçe şiir yazıp söylemiştir. Şiirlerinin anlamı çok derindir.

Hiroşi:

-Yunus Emre'nin bildiğin bir şiirini okur musun, aklında var mı?

Can :

-Tabii.

*“İlim ilim bilmektir,
İlim kendini bilmektir,
Sen kendini bilmezsen
Bu nice (nasıl) okumaktır?”*

diye şiir okurken Hilmi Bey odaya girdi ve:

-Ooo Yunus Emre'nin en sevdiğim şiirinden bir bölüm, dedi.

Hiroşi:

-Can bana para koleksiyonunu gösteriyor. Şimdilik hep günümüzde kullanılan paraları gösterdi. Eski paralara sıra gelmedi henüz. Şimdiye kadar gördüğüm Türk paralarının hepsinde müzisyenler, şairler, yazarlar, bilim insanları vardı. Ne kadar ince düşünülmüş. Sanata, bilime bu denli önem vermeniz beni çok etkiledi. Türkler çok misafirperver, yardımsever, iyi insanlar. Sizleri bu yüzden hep çok sevdim. Umarım Japonya'ya gelme şansınız olur. Ben ve ailem de sizleri ağırlamayı çok isteriz. Türk ve Japon kültürünün ortak yanları var. Geldiğinizde göreceksiniz, dedi.

Can ve babası bu sözler karşısında çok mutlu oldular.

Hilmi Bey:

-Umarım geliriz Hiroşi, biz de seni çok sevdik, dedi.

Can da arkadaşına sarılıverdi.

Bu sırada Zeliha Hanım içeriden seslendi:

-Haydi ama yemek yijip çıkmamız lazım. Yoksa havaalanına geç kalacağız.

Can Hiroşi'ye bakıp:

-Eski paralara da bir dahaki gelişinde bakarız, olur mu?

Hiroşi:

-Tabii. Belki bu sırada sen yanıma gelirsin ben de sana para koleksiyonumu gösteririm. Senden sonra kesinlikle para koleksiyonu yapmaya karar verdim, dedi.

Can arkadaşının bu sözlerine çok sevindi.

Son kez birlikte sofraya oturdular. Her şey çok güzeldi.

Hiroşi lezzetli yemeklerin tadına bakarken:

-Elinize sağlık çok güzel olmuş. Özellikle de salata harika.

Hilmi Bey:

-Tabii, ne de olsa salatayı kendi ellerimle yaptım, dedi gülerek.

Can:

-Bizim evin tost ve salata uzmanı babamdır. Kimse bu konuda onun eline su dökemez.

Hiroşi:

-Su dökmek mi?

Can:

-Mecazi anlamda Hiroşi. Kimse ondan iyi yapamaz demek istedim.

Hiroşi:

-Eee doğru söylemişsin öyleyse. Gerçekten çok lezzetli. Diğer yiyecekler de öyle. Zeliha teyzeciğim sizin de elinize sağlık.

Zeliha Hanım Hiroşi'ye "Afiyet olsun, yavrum." derken bir yandan da tezgâhta bir şeyler hazırlamaya başladı.

Yemekten sonra Can, arkadaşının eşyalarını toplamasına yardım etti. Valizi tam kapatacakları sırada Zeliha Hanım elinde birkaç paketle geldi:

-Hiroşi, sen ve ailen için lokum ve kolonya almıştık. Bunu valizine yerleştir, lütfen, dedi.

Hiroşi:

-Çok teşekkür ederim. Mahcup oldum. Ne kadar düşünceli bir ailesiniz. Türk lokumu çok meşhurdur. Bizimkiler çok sevinecek.

Hilmi Bey, Zeliha Hanım, Can ve Hiroşi valizleri bagaja koyup arabaya bindiler. Havaalanı çok uzakta değildi. Hiroşi dışarıda Can'ın anne ve babasına tekrar teşekkür etti ve "Hoşça kalın," dedi. Zeliha Hanım başını hafifçe öne eğip Hiroşi'yi Japon kültürüne uygun olarak uğurladı. Hiroşi bunun üzerine "Zeliha teyzem" diyerek ona sıkıca sarıldı. Ardından "Hilmi amcam sana da sarılayım," dedi. Herkes çok duygulanmıştı.

Can:

-Geç kalmadan pasaport sırasına girmesi lazım. Ben ilk kapıya kadar Hiroşi'ye eşlik edeyim, dedi.

Can ve Hiroşi biraz daha vakit geçirebilecekleri için mutlu oldular. Tam vedalaşıp ayrılacakları sırada Hiroşi cebinden 1000 yen (Japon para birimi) çıkardı ve Can'a uzattı:

-Bunu koleksiyonuna koyar mısın? Koleksiyonunda benden de bir hatıra olsun istiyorum. Bu paranın ön yüzünde Doktor Hideyou Nogochi'nin resmi var. Sarı humma aşısını geliştiren isimlerden biridir. Paranın arka yüzünde ise Japonya'nın en yüksek dağlarından Fuji Dağı'nın resmi var.

Can gülümseyerek Hiroşîye baktı:
-Arkadaşım, çok teşekkür ederim. İyi ki geldin. Sayende harika vakit geçirdim. Yolun açık olsun, dedi.

Hiroşî:
-Asıl ben teşekkür ederim. Bir ailem oldu burada. Japonya'da görüşmek dileğiyle Can. Hoşça kal..

Hiroşî pasaport sırasına girerken Can da anne ve babasına doğru yürüyordu. Tam bu sırada bir ses duyuldu:

"Caaaaak! Caaaaak!"

“Caaaaaak! Caaaak!”

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları okuduğunuz hikâyeye göre cevaplayınız.

1. Koleksiyon yapmak ilginizi çeker mi? Neden?

2. Çevrenizde koleksiyon yapan bir tanıdığınız var mı?

3. Ülkenizdeki paralar üzerindeki resimlerden hangisi ilginizi çekmektedir?

4. Siz de bulunduğunuz ülkenin kâğıt paralarındaki kişileri ve özelliklerini aşağıya yazınız.

5. En son yaptığınız tatil dönüşünü hatırlıyor musunuz?

Bölüm Sonu Etkinlik

B) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Koleksiyon:

Aşı:

Valiz:

Harika:

İlim:

C) Okuduğunuz hikâyeye göre aşağıdaki cümleler doğruysa (D) yanlışsa (Y) yazan kutuya (X) işareti koyunuz.

	D	Y
Can Hiroşi'ye yıllardır biriktirdiği pul koleksiyonunu gösterdi.		X
Yüz liranın arka yüzündeki kişi ünlü bir şair, Buhûrîzâde Mustafa İtrî'dir.		
Madenî paraların hepsinin arkasında farklı kişilerin resimleri var.		
Cahit Arf, Atatürk gibi Selanik'te doğmuştur.		
Hiroşi, koleksiyonuna koymas için Can'a 2000 yen verdi.		
Fatma Aliye Topuz, Türk edebiyatının ilk kadın romancısıdır.		

D) Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış." sözü sizin için ne ifade etmektedir? Yazınız.

.....
.....
.....

